

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Inhoudelijke Ondersteuning**

aan De leden van de vaste commissie voor
Economische Zaken

datum 22 juli 2016

Betreffende wetsvoorstel:

34390

Wijziging van de wet tot wijziging van de Mijnbouwwet, de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten in verband met implementatie van richtlijn nr. 2013/30/EU van het Europees parlement en de Raad van 12 juni 2013 betreffende de veiligheid van offshore olie- en gasactiviteiten en tot wijziging van richtlijn 2004/35/EG (PbEU 2013, L 178), en wijziging van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de omkering van de bewijslast bij schade binnen het effectgebied van een mijnbouwwerk in verband met aanpassing van de bepaling inzake een wettelijk bewijsvermoeden voor mijnbouwschade in Groningen en enkele andere bepalingen (Wet bewijsvermoeden gaswinning Groningen)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 7 juli 2016 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer

Aangenomen amendementen

Invoegen onderdeel Ba in artikel I na onderdeel B

9 → 11 → **19** (Van Veldhoven c.s.) dat regelt dat de doeltreffendheid en de effecten van het wetsvoorstel bewijsvermoeden gaswinning Groningen na 5 jaar worden geëvalueerd

Dit amendement regelt dat de doeltreffendheid en de effecten van het wetsvoorstel bewijsvermoeden gaswinning Groningen na 5 jaar worden geëvalueerd. De indieners vinden het van belang om te toetsen of het wetsvoorstel, waaronder de afbakening die in het wetsvoorstel is opgenomen, in de praktijk tot de beoogde resultaten leidt.

Met algemene stemmen aangenomen

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 22 juli 2016

blad 2

Invoegen onderdelen A00 en A0 in artikel I vóór onderdeel A

Artikel I, onderdeel B, artikel 177a

7 → 14 → 15 → 17 → 20 → **21** (Jan Vos c.s.) dat regelt dat de bewijslast bij ontstane schade door mijnbouwactiviteiten wettelijk wordt neergelegd bij de mijnbouwmaatschappij

In Duitsland is wettelijk geregeld dat de bewijslast voor de schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten bij de exploitant ligt. In Nederland is dit niet het geval. Hierdoor is de bewijslast bij schade die veroorzaakt is door onder andere gaswinning in Groningen neergelegd bij de slachtoffers. Indieners vinden het onacceptabel dat mensen die toch al niet gevraagd hadden om schade aan hun huis ook nog eens worden opgezadeld met de last om aan te tonen dat deze schade veroorzaakt is door de winningsactiviteiten van bedrijven. Het gevolg van de huidige situatie is immers dat burgers extra worden belast én dat er minder schade wordt vergoed. Deze problemen zijn meer dan genoeg duidelijk geworden bij de gaswinning in Groningen. Indieners stellen daarom een wettelijk bewijsvermoeden voor. In eerdere debatten met de Minister van Economische Zaken erkende de Minister de problemen wel die de huidige situatie oplevert voor de slachtoffers, maar wees het voorstel om de bewijslast om te keren af. In reactie op de motie-Ouwehand (TK 33 529 2014/15, nr. 78) heeft de Minister gesteld (TK, vergaderjaar 2014–2015, Handelingen 12-8-1) dat hij de bewijslast eigenlijk al bij de exploitant heeft gelegd door de Technische commissie bodembeweging een oordeel te laten vellen over de vraag of de schade is veroorzaakt door de aardbevingen en daarmee door de aardgaswinning, of dat er iets anders aan de schade ten grondslag ligt. In de praktijk blijkt dat deze route te weinig heeft opgelost voor de gedupeerden. Dat kan ook niet, zolang het aan de gedupeerden zelf is om te bewijzen dat zij recht hebben op een schadevergoeding.

In Duitsland is wettelijk geregeld dat de bewijslast voor de schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten bij de exploitant ligt. In Nederland is dit niet het geval. Hierdoor is de bewijslast bij schade die veroorzaakt is door onder andere gaswinning in Groningen neergelegd bij de slachtoffers. Indieners vinden het onacceptabel dat mensen die toch al niet gevraagd hadden om schade aan hun huis ook nog eens worden opgezadeld met de last om aan te tonen dat deze schade veroorzaakt is door de winningsactiviteiten van bedrijven. Het gevolg van de huidige situatie is immers dat burgers extra worden belast én dat er minder schade wordt vergoed. Deze problemen zijn meer dan genoeg duidelijk geworden bij de gaswinning in Groningen. Indieners stellen daarom een wettelijk bewijsvermoeden voor. In eerdere debatten met de Minister van Economische Zaken erkende de Minister de problemen wel die de huidige situatie oplevert voor de slachtoffers, maar wees het voorstel om de bewijslast om te keren af. In reactie op de motie-Ouwehand (TK 33 529 2014/15, nr. 78) heeft de Minister gesteld (TK, vergaderjaar 2014–2015, Handelingen 12-8-1) dat hij de bewijslast eigenlijk al bij de exploitant heeft gelegd door de Technische commissie bodembeweging een oordeel te laten vellen over de vraag of de schade is veroorzaakt door de aardbevingen en daarmee door de aardgaswinning, of dat er iets anders aan de schade ten grondslag ligt. In de praktijk blijkt dat deze route te weinig heeft opgelost voor de gedupeerden. Dat kan ook niet, zolang het aan de gedupeerden zelf is om te bewijzen dat zij recht hebben op een schadevergoeding.

De onmiddellijke werking is buiten dit wetsvoorstel geregeld, namelijk in artikel 68a van de Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek. Dit wordt dus ook niet apart in dit amendement

datum 22 juli 2016

blad 3

meegenomen. Dit betekent dat het bewijsvermoeden ook geldt voor lopende zaken die nog niet afgehandeld zijn, en ook voor zaken die nog gestart moeten worden. Het bewijsvermoeden geldt in beginsel ook in hoger beroep.

Met algemene stemmen aangenomen

Ingetrokken en vervallen amendementen

Invoegen onderdelen A00 en A0 in artikel I vóór onderdeel A

Invoegen onderdeel Aa in artikel I na onderdeel A

8 → **18** (Smaling en Van Tongeren) dat de Tcbb verplicht een onafhankelijk, internationaal samengesteld, multidisciplinair team deskundigen in te schakelen voor het doen van onderzoek naar schade veroorzaakt door bodembewegingen

In Groningen bestaat in toenemende mate een impasse over wat nu wel en niet fysieke schade als gevolg van bodembeweging door mijnbouw-schade is. Ook huidige en toekomstige gevolgen van de gaswinning in Groningen aan bouwwerken zijn volstrekt onduidelijk. Het contouren-gebied heeft geen enkele officiële, wettelijke of juridische status. Het gebruik van de termen A, B of C-schade waar NAM en CVW zich nu op baseren ontbeert elke wetenschappelijke basis. De fysieke en maatschappelijke schade is enorm. Het toekennen van schade als gevolg van de gaswinning in Groningen wordt ervaren als willekeurig. Vrijwel wekelijks komen er nieuwe zaken aan het licht, die de situatie eerder meer complex maken dan dat zij duidelijkheid en transparantie bieden. Groningers met schade hebben recht op duidelijkheid. Aansturen op rechtbankuitspraken en het opbouwen van jurisprudentie duurt jaren en verschaft vanwege de complexiteit onvoldoende duidelijkheid. Er is daarom behoefte aan een geo-team. Een onafhankelijke, internationaal georiënteerde, multidisciplinaire wetenschappelijke groep bestaande uit één of meer geologen, fysisch geografen, bodemkundigen, hydrologen en geostatici, alsmede bouwkundigen die kennis hebben van de relatie tussen bewegingen in boven- en ondergrond en de effecten op fysieke infrastructuur inclusief gebouwen bovengronds. Het Tcbb is verplicht dit team deskundigen in te schakelen voor het doen van onderzoek naar schade veroorzaakt door bodembewegingen van verschillende aard in de fysieke leefomgeving, uitgaande van dynamische heterogeniteit van ondergrond, bodem, landschap, gebouwen en overige infrastructuur. Zij nemen daarbij tenminste de volgende taken op zich: 1. het vaststellen en uitvoeren van een meetprogramma, 2. het beoordelen van schadeprotocollen, 3. het vaststellen van de correctheid van een nulmeting voorafgaand aan een mogelijke winning, en 4. het onderzoeken, beoordelen en vaststellen van causaliteit tussen gaswinning, bodembeweging en schade. Het team brengt binnen een redelijke termijn schriftelijk verslag aan de commissie uit van de bevindingen van de onderzoeken. De commissie stuurt een afschrift van het verslag onverwijld aan Onze Minister, die dit verslag tevens zal bespreken met de Tweede Kamer. De commissie stelt het team samen in overleg met de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en/of Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en die beoordelen de kandidaten. Via dit amendement wordt de groep wettelijk verankerd en bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld omtrent de wijze van samenstelling, de taken en de werkwijze van het team. Daarbij is onafhankelijkheid van de NAM een vereiste. Er is ook geen rol voor ingenieursbureaus en onderzoeksinstellingen die drijven op derde geldstroom inkomsten. In het meetprogramma komt ook ruimte voor

datum 22 juli 2016

blad 4

gebouwsensoren, zogenaamde tiltsensoren. De focus ligt daarbij op het monitoren van de mogelijk typische Groningse constructies, al of niet met schade. Alleen hiermee kan achterhaald worden hoe deze gebouwen leven, hoe de terpen uiteen aan het drijven zijn, hoe deze systemen reageren op trillingen. Dergelijke referenties kunnen dan dienen om andere schadegevallen te calibreren door vergelijking van de patronen. Dit geheel komt neer op het uitvoeren van de aangehouden motie 33 529, nr. 264 van 16 juni 2016 hierover en geeft daarmee tevens uitvoering aan twee eerdere aangenomen moties die eigenlijk niet uitgevoerd worden, te weten motie 33 529, nr. 231 die uitvoering geeft aan een onafhankelijk meetnet en motie 33 529, nr. 232 die invulling geeft aan de breedte van het meetprogramma.

Ingetrokken

Invoegen onderdelen A00 en A0 in artikel I vóór onderdeel A

Artikel I, onderdeel B, artikel 177a

13 → **16** (Klever) dat regelt dat de omkering van de bewijslast geldt voor de gehele provincie Groningen

De Minister is voornemens om het effectgebied van de omkering bewijslast bij ministeriële regeling vast te stellen op basis van nader te definiëren criteria. De indiener is van mening dat een dergelijke afbakening te beperkt is, aangezien zich aardbevingsschades voordoen in de hele provincie Groningen. In dorpen buiten de contourenkaart is naar verluidt soms 60% van de woningen beschadigd, terwijl in sommige dorpen binnen de huidige contourenkaart sprake is van een lager percentage beschadigde woningen. Diverse wetenschappers hebben bij meerdere gelegenheden aan de Tweede Kamer kenbaar gemaakt dat de schade die als gevolg van aardbevingen aan woningen optreedt van veel meer factoren afhankelijk is dan louter de afstand van de woning tot het epicentrum van de aardbeving. De bewoners in deze dorpen krijgen echter van de NAM te horen dat dit buiten het effectgebied van de aardbevingen valt, waardoor hun schades soms niet eens in behandeling worden genomen. Om niet blijven te vervallen in discussies over het effectgebied dient er dus een heldere, fysieke afbakening in de wet opgenomen te worden waar de omkering van de bewijslast van toepassing is. Gezien de tot op heden gemelde schades is de indiener van mening dat de omkering bewijslast zou moeten gelden voor de hele provincie Groningen: «Van Lauwerszee tot Dollard tou, van Drenthe tot aan 't Wad».

Vervallen

Artikel I, onderdeel B, artikel 177a, derde lid, eerste volzin

10 → **12** (Van Veldhoven en Van Tongeren) dat regelt dat de ministeriële regeling waarin het effectgebied bewijsvermoeden mijnbouwschade Groningen wordt vastgesteld, wordt omgezet naar een algemene maatregel van bestuur met voorhang bij de Staten-Generaal

Dit amendement regelt dat de ministeriële regeling waarin het effectgebied bewijsvermoeden mijnbouwschade Groningen wordt vastgesteld, wordt omgezet naar een algemene maatregel van bestuur met voorhang bij de Staten-Generaal. De indieners willen hiermee de rechtszekerheid voor mensen in Groningen versterken.

Vervallen